

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол № 5 від 28 березня 2025 р.

Голова Приймальної комісії,
Президент університету

Михайло ПОПЛАВСЬКИЙ

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	В2 «Дизайн»
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	Дизайн
Освітній ступінь	Магістр
Основа вступу	НРК6, НРК7

Обговорено і схвалено
на засіданні кафедри графічного дизайну
Протокол № 8 від 13.03.2025 р.

КИЇВ 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фаховий іспит – форма вступного випробування для вступу на основі НРК6 або НРК7, яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Метою проведення фахового іспиту є перевірка готовності вступника навчатися за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю В2 «Дизайн».

Фаховий іспит є комплексним і має практичну та теоретичну складові.

Вступний комплексний іспит має за мету виявити набуті у процесі навчання інтегровані уміння, знання, навички та демонструвати рівень фахової підготовки вступника до науково-професійної діяльності, а саме:

- комплекс теоретичних наукових законів та закономірностей процесу проектування;
- вміння робити порівняльний аналіз, прогнозувати, обґрунтовувати логічні висновки;
- володіння навичками здійснення системного проектування дизайнерських об'єктів та їх складових різноманітних напрямків функціонування;
- здатність використовувати сучасні методи дослідження та інформаційні технології, практичні та наукові засоби проектування у виконанні дизайн-розробок.

Вступний комплексний іспит включає виконання практичного завдання та тестування.

Практичне завдання (тривалість виконання 2 години):

стилізувати наданий на початку виконання завдання рослинний елемент та впровадити його як головну тему декору в ескіз проекту за своєю спеціалізацією:

графічний дизайн: обкладинка журналу / упаковка / рекламний постер для жіночої косметики. Вимоги: розмір А4, формат jpg, модель RGB;

дизайн середовища: настінний розпис в інтер'єрі / текстиль для об'єктів інтер'єру / форма меблів або освітлювальних приладів. Вимоги: скетч (ескізна графіка), фрагмент інтер'єру (мінімум 2 стіни, підлога, стеля), розмір ескізу А4, формат jpg;

дизайн одягу: тканина костюму / аксесуар / формотворення костюму. Вимоги: фешн-ілюстрація (фігура в костюмі) з деталізацією патерна тканини або аксесуара, розмір ескізу А4, формат jpg.

Тестування проводиться з метою виявлення рівня знань з фундаментальних, професійно-практичних дисциплін, дисциплін варіативного циклу, а також рівню світоглядної спрямованості та бачення наукових проблем організації професійної діяльності дизайнера. Тести складаються на основі навчальних дисциплін, що були вивчені студентами протягом попереднього періоду навчання на ОС «Бакалавр», а саме: Історія дизайну; Композиція; Рисунок; Живопис; Комп'ютерні технології в дизайні; Проектна графіка.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

«Історія дизайну»

Становлення і розвиток дизайну в контексті загально-мистецьких процесів культур народів Європи, Азії, Африки. Вітчизняна культурна спадщина у зіставленні з суголосними явищами мистецтва та дизайну інших народів. Українська національна самобутність в дизайні XX – XXI ст.

Закономірності розвитку дизайну на історичних та археологічних матеріалах. Основні етапи становлення дизайну. Провідні мистецькі стилі та художні течії. Творча спадщина відомих майстрів. Основні художні і стильові напрямки сучасного дизайну.

Дизайн: поняття, витоки і перспективи розвитку. Дизайн в епоху промислової революції. Перші всесвітні виставки промислових робіт. Рух мистецтв і ремесел. Естетичний напрям у дизайні. Ар-нуво: дизайн у пошуках нової стильової та світоглядної єдності. Формування засад «українського стилю». Стиль ар-деко у світовому дизайні.

Дизайн епохи модернізму: основні тенденції. Баугауз і вплив школи на сучасний дизайн.

Діяльність голландської групи «Де стиль». Конструктивізм. Внесок українських авангардистів у становлення світового дизайну. Футуризм. Новіченто. Раціоналізм. Інші напрями модернізму у дизайні. Сюрреалізм. Органічний дизайн. «хороший дизайн». «м'який» модернізм у скандинавському дизайні повоєнного часу. Становлення швейцарської школи графічного дизайну.

Поп-дизайн. Постмодерні підходи у дизайні. Деконструктивізм і деконструкція.

«Композиція»

Поняття стилю, стилізації та стайлінгу. Типи стилізації. Стилізація ретроспективна: - буквально-копіювання візуальної форми культурного зразка; - прямий перенос окремих візуальних ознак зовнішньої будови культурних зразків на проєктований предмет (орнаментальні деталі, декоративні або конструктивні елементи); - перенос зовнішніх характерних структурних ознак морфології. Стилізація декоративна. Геометризація, узагальнення та трансформація природних прототипів.

Супідрядність як базовий принцип організації цілісної композиції. Художній образ та засоби його творення. Моделювання супідрядності елементарними геометричними фігурами та кольором. Геометричні передумови формотворення. Художній образ та його конкретизація шляхом суб'єктивного та емоційного сприйняття художником. Узагальнення як основа створення художнього образу. Різновиди узагальнення: абстрагування, ідеалізація, типізація

Поняття комбінаторики та історія комбінаторних рішень. Орнаментальні побудови, як найдавніший приклад комбінаторної методики. Творчість супрематистів. Концептуальність як ключова складова дизайн-процесу і використання засобів комбінаторики зокрема. Функціонально-змістовний напрям комбінаторики (варіації типових елементів) та формально-образний напрям (варіації кольору, групування, орнаменталізації).

Діапазон можливостей об'ємно-просторової комбінаторики в різних напрямках дизайну. Комбінаторика в архітектурі та дизайні середовища. Комбінаторика в графічному дизайні та дизайні одягу.

«Рисунок»

Значення техніки рисунка у розвитку та становленні художника-графіка. Художньо-графічні матеріали й техніки, в тому числі їх винайдення та суміжні сфери застосування.

Значення термінів «рисунок», «блік», «світло», «тінь», «рефлекс», «об'єм», «абрис», «ракурс», «штудія», «пропорції», «пластичність», «урбаніст», «аніمالіст», «моделювання форми» тоном.

Чинники, від яких залежить світлота тону предмету.

Значення терміну в техніці рисунка. Які знання необхідні для «вбудовування» скелету в контурний силует людини. Яка поверхня відбиває більше світла.

Які «сухі» та «мокрі» інструменти використовуються в техніці рисунка. Значення «конструкції» в зображенні предметного світу.

Умови організації робочого місця малюючих. Умови вимірювання співвідношення пропорцій об'єктів. Модуль виміру пропорцій фігури людини за класичним каноном.

Властивості та відмінності таких матеріалів як – м'який олівець, вугіль, сангін, соус, крейда. Етапи виконання навчального рисунку. Матеріали для довгочасного рисунка гіпсової моделі голови.

Значення знань пластичної анатомії для зображення фігури людини в динаміці.

Відмінності між власною і падаючою тінями предметів, що знаходяться на площині спорідненій за тоном і кольором. Вікові та гендерні відмінності в пропорціях, пластиці тіла людини. Характерні особливості світлотіні у предметному світі при натуральному денному освітленні та при штучному електричному.

«Живопис»

Значення понять: «колорит», «гризайль», «акцент», «пленер», «тон» в живописі, «пластичність» в зображенні природи, «нюанс в кольорі», прийом «писати по мокрому» та «пастозне письмо» в акварельному живописі, «а la prima», «лесування», «локальний колір», «композиційний центр», «гармонія» в живописі, «тон».

Умови виконання підготовчого малюнку під акварельний живопис, змішування акварельних фарб з іншими. Матеріали для виконання акварельного живопису. Суміші фарб в акварельному живописі.

Умови відтворення об'єму у об'єкту в акварельному живописі. Обумовленість кольорових рефлексів на предметах.

Вікові та гендерні відмінності в пропорціях, пластиці тіла людини.

Сутність прийому «а la prima». Термін «тон» в живописі. Прийом збільшення насиченості кольору в техніці акварелі. Значення «адаптації ока» людини в процесі живопису.

Умови зменшення або збільшення насиченості будь-якого кольору.

Умови відтворення об'єму об'єкту та повітряної перспективи в акварельному живописі. Властивості різних типів пензлів для акварельного живопису.

Вплив зображувальної площини на сприйняття кольору в акварельному живописі. Значення підготовчих ескізів для подальшого виконання творів живопису. Відмінності розподілення світла на предметах гранованої та округлої форми. Умови забезпечення цілісності живописного рішення. Особливості виконання зображень у техніці гризайль.

«Комп'ютерні технології в дизайні»

Елементарні об'єкти, що використовуються в растровому та векторному графічних редакторах. Фізичні характеристики пікселів на екрані монітора.

Властивості графіки, побудованої з представленням зображення у вигляді сукупностей точок. Основні функції графічного редактора. Які операції ми можемо виконувати над векторними графічними зображеннями?

Чинники, якими визначається якість растрового графічного зображення.

Інструментарій роботи в графічному редакторі Adobe Photoshop. Розширення графічних файлів. Властивості інструментів на панелях інструментів. Властивості палітр: «Історія», «Шари», «Канали», «Набори», «Палітра», «Навігатор». Кнопки панелі інструментів, палітра, робоче поле, меню. Основні правила тетраедру комбінації кольорів. Формати для збереження растрових зображень. Прості операції MS Office (робота з документами).

Базові поняття веб-дизайну.

«Проектна графіка»

Визначення та характеристики графічних та акцидентних технік й акцидентних композицій. Властивості площин у графічному творі. Визначення проектної графіки. Відмінності графічних та акцидентних проектних технік від технік майстрів поп-арту. Засоби

кодування змісту та вплив на цей процес елементів графічної мови. Засоби ущільнення змісту у проектній графіці.

Властивості елементів графічної мови. Походження сучасного терміну «графіка».

Найпоширеніші графічні техніки, в яких можливе тиражування в обмеженій кількості відбитків. Засоби передачі графічної інформації. Види проектної графіки. Походження назви техніки «гроттаж».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Порядок оцінювання

Фаховий іспит (практична та теоретична складові) – оцінюється за 200 бальною шкалою. Практична складова – від 0 до 120 балів, теоретична складова – від 0 до 80 балів.

Теоретична складова проводиться у формі тестування за тематикою, відповідною до кожної з дисциплін, представлених в програмі і має виявити здатність вступника диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання з основних освітніх компонент теоретичної та професійно-практичної підготовки, ефективно та лаконічно за часом обирати правильні варіанти відповіді. Кожне екзаменаційне завдання містить 40 тестів. Кожне з питань містить 4 варіанти відповідей. Можлива кількість правильних відповідей – 1. Вірна відповідь на одне тестове завдання становить 2 бали.

Максимальна кількість балів за вступне випробування – 200.

Мінімальний прохідний бал фахового іспиту – 124 бали.

Особи, які отримали на фаховому вступному іспиті менше 124 балів, не допускаються до участі в конкурсі.

Критерії оцінювання практичного завдання

- оригінальність ідеї
- доцільність і гармонійність впровадження наданого елемента в проєкт
- володіння навичками проєктування за спеціалізацією в дизайні, графічною культурою та програмними інструментами

Кількість балів	Критерії оцінювання
95–120	Проявлено оригінальну трактовку індивідуальних характеристик рослинного об'єкта; креативну інтерпретацію його застосування в проєкті; високий рівень доцільності та гармонійності формотворчих та візуальних поєднань; підбрано гармонійні пропорції, тональність та колірні сполучення; проєкт подано відповідно до вимог
61–94	Трактовка індивідуальних характеристик при створенні художнього образу демонструє спробу оригінального бачення, втім результат демонструє спрощений підхід до проєктування, відсилки до вже наявних в дизайнерській практиці рішень; доцільність пропозиції застосування об'єкта в проєкті викликає сумніви і критичні зауваження; є порушення у пропорціях, тональності та колірних сполученнях; проєкт подано відповідно до вимог або з частковими їх порушеннями
31–60	Продемонстровано слабкість оригінального трактування індивідуальних характеристик об'єкта; примітивний підхід до проєктної задачі; схожість з наявними проєктами; застосування об'єкта в завданні низької доцільності або таке, що складно реалізувати; порушено пропорційні, тональні та колірні гармонії; завдання подано зі значними невідповідностями вимог
0–30	Продемонстровано відсутність оригінального трактування індивідуальних характеристик об'єкта; примітивність або прямий плагіат; порушено базові принципи дизайну; завдання подано невідповідно до вимог

Критерії оцінювання тестового завдання

Сума балів, набраних за відповіді на тестові питання, свідчить про якість попередньої підготовки й оцінюється за наступною шкалою:

Кількість балів	Критерії оцінювання
70–80	Оцінка свідчить про глибоке розуміння усієї сукупності знань з теорії проєктної і художньої діяльності. Переважна більшість відповідей на тестові питання є правильними.
40–68	Оцінка свідчить про високий або достатній рівень вивчення усієї сукупності знань з теорії проєктної і художньої діяльності, при тому з наявністю деяких прогалин у знаннях. Більшість відповідей на тестові питання правильні.
20–38	Оцінка свідчить про мінімально достатній рівень вивчення усієї сукупності знань з теорії проєктної і художньої діяльності, відсутність чіткого уявлення щодо визначень основних понять, концепцій, категорій. Вміння співвідносити теоретичні положення з сутністю поставлених завдань виявлені фрагментарно, у виборі правильних варіантів відповідей спостерігаються періодичні порушення логіки.
0–18	Кількість балів свідчить про наявність значних прогалин у знаннях, відсутність розуміння основних понять, концепцій, категорій знань з усієї сукупності знань з теорії проєктної і художньої діяльності та вміння співвідносити теоретичні положення з сутністю поставлених завдань. Переважна більшість відповідей на тестові питання відсутні або є неправильними.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аалтонен Г. Історія архітектури: пер. з англ. Харків: Фактор: Pelican, 2012. 256 с.
2. Білодід Ю. М., Поліщук О. П. Основи дизайну: навч. пос. Київ. 2004. 240 с.
3. Василь Григорович Кричевський: хрестоматія: в 2 т. Т. 1. 1891–1943 рр. 2016 р. Т.2. 1943–1976 рр. 2020. Харків: Видавець О. О. Савчук.
4. Велігоцька Н. Шляхами Малевича. Зупинка – Конотоп, 1894-1896. Київ: Мистецтво, 2011. 120 с.
5. «Він та я були Українці»: Малевич та Україна. Уклад. Д. Горбачов; упоряд. С. Папета, О. Папета. Київ : Сім студія, 2006. 456 с.
6. Возницький Б. Іоанн Георг Пінзель. Перетворення. Скульптура : Альбом. Київ: Грані-Т, 2007. 152 с.
7. Горбачов Д. Авангард. Українські художники першої третини ХХ ст. Київ: Мистецтво, 2017. 320 с.
8. Гомперц В. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі : пер. з англ. Київ: Art Huss, 201. 486 с.
9. Даниленко В. Дизайн України в європейському вимірі ХХ ст. Нариси з історії українського дизайну ХХ ст.: збірник статей. Київ. 2012. С. 6 – 34.
10. Даниленко В. Дизайн. Харків: ХДАМ. 2003. 320 с.
11. Енциклопедія постмодернізму. Київ: Основи. 2003. 504 с.
12. Інгрем К. Це Воргол: пер. з англ. Львів: Видавництво Старого Лева, 2016. 80 с.
13. Інгрем К. Це Далі: пер. з англ. Львів: Видавництво Старого Лева, 2017. 80 с.
14. Історія українського мистецтва: у 5 т. / голов. ред. Г.Скрипник. Київ: ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України. Т.1 (2008): Мистецтво первісної доби та стародавнього світу. 2008. 710 с. Т.2 (2010): Мистецтво середніх віків. 1296 с. Т.3 (2011): Мистецтво

- другої половини XVI–XVIII ст. 1088 с. Т.4 (2006): Мистецтво XIX ст. 760 с. Т.5 (2007): Мистецтво XX ст. 1048 с.
15. Іттен Й. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугаузу та інших школах. Київ: Art Huss, 2021. 136 с.
  16. Казимир Малевич. Київський період 1928-1930. Упоряд. Т. Філевська. Київ: Родовід, 2016. 288 с.
  17. Катерина Білокур: мистецтво народне, наївне, високе? Передм. О. Забужко. Київ: Родовід, 2011.
  18. Кашуба-Вольвач О. Олександр Богомазов: Автопортрет. Київ: Родовід, 2012. 108 с. (Мала серія українського модернізму).
  19. Клочко Д. 65 українських шедеврів. Визнані й неявні. ArtHuss, 2019. 256 с.
  20. Коваленко Г. Олександра Екстер та її студія. 2005. URL: <http://uartlib.org/oleksandra-ekster-ta-yuyi-studiya-kiyiv-1918/>
  21. Колір у предметному середовищі : навч. посібн. За ред. С.П.Мигалія. Київ: КДЦДПМД ім. М.Бойчука, 2002.
  22. Лагутенко О. Українська графіка першої третини XX століття. Київ: Грані-Т. 2006.
  23. Лагутенко О. Graphiein графіки. Нариси з історії української графіки XX ст.- Київ : Грані-Т. 2007. 168 с.
  24. Малік Т. В. Історія дизайну архітектурного середовища: навч. пос. Київ: КНУБА. 2003. 192 с.
  25. Мудрак М. «Нова генерація» і мистецький модернізм в Україні. Київ: Родовід. 2018.
  26. Нариси з історії українського дизайну XX ст. : зб. ст. За ред. М.І. Яковлева. НАМУ ІПСМ. Київ: Фенікс. 2012.
  27. Нікітенко Н. Під покровом Оранти. Київ : Либідь, 2016. 96 с.
  28. Павлова Т. Василь Єрмилов жде весну. на Павлова. Київ : Родовід, 2012. 108 с.
  29. Соколюк Л. Д. Бойчукізм і проблема стилю в українському мистецтві першої третини XX століття. Київ: НМСВО, 1993.
  30. Сусак В. Українські мистці Парижа: 1900 - 1939. Київ: Родовід - «А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га», 2010, 408с.
  31. Тищенко О.Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України XIII-XVIII ст. Київ: Либідь, 1992. 156 с.
  32. Удріс І., Школяр А. Нариси з історії зарубіжного дизайну. Новий та новітній час: навч. посібник. Кривий ріг. 2008. 252 с.
  33. Хмельовський О. Вступ у дизайн. Луцьк, 2002.
  34. Хмельовський О.М. Графіка і основи графічного мистецтва. Луцьк.: Вид-во Луцького державн. технічного ун – та. Кн.-1, 2003. 160 с.
  35. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Пер. з англ. Харків : Віват, 2019. 576 с.
  36. Ходж А.Н. Історія мистецтва: живопис від Джотто до наших днів: пер. з англ. Харків: Фактор: Pelican, 2012. 208 с.
  37. Bhaskaran L. Designs of the Times: Using Key Movements and Styles for Contemporary Design. RotoVision, 2005.
  38. Fiell Ch., Fiell P. The Story of Design, Carlton Books, 2013.
  39. Якімова Д. Конструктивізм vs. Баугауз: як у 1920-х дизайн одночасно виникав в Україні та Німеччині. 2019. Український незалежний часопис «І». URL: <http://www.ji-magazine.lviv.ua/2019/konstruktyvizm-vs-baugauz.htm>